

GENT DEL MASNOU

Butlletí Gent del Masnou 3a època núm. 356, setembre del 2017

NO TINC POR

Per la pau, la llibertat i la convivència.

El Govern de Catalunya condemna amb tota la contundència els atemptats de Barcelona i Cambrils, que tenien per objectiu acabar amb la vida del màxim nombre de persones innocents, i trasllada el seu condol més sentit a les víctimes i als seus familiars. El Cos de Mossos d'Esquadra, els seveis d'emergència i els equips mèdics, juntament amb la resta de forces de seguretat i protecció civil, han demostrat, un cop més, la seva professionalitat. El Govern els vol agrair la seva tasca i compromís, així com donar les gràcies a la ciutadania per l'actitud i el civisme exhibits durant aquelles hores tràgiques.

Catalunya és un país de pau, llibertat, convivència i acollida, i ho continuarà essent. El terror no aconseguirà imposar la por al nostre país ni coartar els nostres valors.

★
11 de Setembre de 2017, ara més que mai

api

Agent immobiliari / Real estate

Finques Puig sl

Compravenda - Administració - ASS. jurídica

Mossèn Jacint Verdaguer, 14 · El Masnou
Tels. 93 555 10 60 / 17 61 · Fax 93 555 28 90
www.finquespuig.net · info@finquespuig.net

FINQUES MESLLOC
LLIGOÑA CAYETANO

T/ 93.555.69.03

www.meslloc.com

Sant Miquel, 23 - 08320 el Masnou -

Tallers Masnou

G.Oliveras Taller Multimarca

Àngel Guimerà, 14, el Masnou (Ocata) Tel. Fax 93 540 31 57 · genis.oliveras@gmail.com

Recollida del vehicle a domicili · Cotxe de substitució gratuït · Manteniment de motocicletes i vehicles clàssics. Servei ITV 100%

Frankfurt Parera

93 555 78 94

Als vespres fem comandes a domicili
Aella, el Masnou, Teià i Premià de Mar.
De dimarts a diumenge de 20 a 22:30/23h.
Comanda mínima 15€

Prat de la Riba 98 (Camí Ral Ocata) el Masnou
www.frankfurtparera.com · frankfurtparera@hotmail.com

AJ
ASSESSORIA
IGLESIAS

Fiscal. Laboral
Comptabilitat
Assegurances
Gestió immobiliària
i trànsit
Sant Miquel, 21, A-baixos
Tel 93 540 40 53

Ortín & Associats
Advocats

EN VENDA

PARTICIPACIÓ DE
PLOMA D'AIGUA
AL MASNOU
(MINA CRESTA)

Condicions a convenir
Contacte:

618 69 61 39, Mercè
Horari: dilluns a divendres
de 10 a 13 i de 17 a 19

R E S T A U R A N T

PETIT CANIGÓ

MENÚS DIARIS · SERVEI A LA CARTA ·
MENJARS PER EMPORTAR
EL DILLUNS TANCAT

Santiago Rusiñol, 43 · Tel. 93 555 23 96 · El Masnou

Mas Vell

RESTAURANT PIZZERIA

Barcelona, 2 · T 93 555 02 01 · El Masnou

Equip de Redacció:

Joan Camps - Joan Casals - Joan Muray - Esteve Pujol - Lluís Valls

Portada: No tenim por!

Disseny i muntatge: Taller de publicitat

Publicitat: 93 555 80 06

Imprimeix: Jobagraf

Tiratge: 3.500 exemplars

Paper ecològic de 90 g.

Edita: Gent del Masnou
Dipòsit legal B. 29.758-87

GENT DEL MASNOU
Dr. Agell, 9
08320 El Masnou
93 126 82 20
gentdelmasnou@gmail.com
www.gentdelmasnou.cat

L'entitat **Gent del Masnou** no es fa responsable, necessàriament, del contingut dels articles signats pels seus col·laboradors.
El repartiment d'aquest butlletí als socis es fa amb el suport de l'**Ajuntament de la Vila**.

Ofrena floral dilluns 11 de setembre del 2017, a les 12.

Pl. 11 de Setembre.

Actuació de la **Coral Xabec**
Socis i simpatitzants de
Gent del Masnou
hi sou convidats.

T'AGRADARIA CANTAR EN UNA CORAL?

Et proposem de venir a cantar a la **Coral Xabec**; hi seràs ben rebut. Hi tindràs lloc com a tenor, baix, soprano o contralt. Vine a provar la veu qualsevol dimarts de 9 a 2/4 de deu del vespre.

Qui canta, els seus mals espanta!

ET CONVIDEM A FER-TE SOCI DE GENT DEL MASNOU

Tu hi sortiràs guanyant i la
nostra vila també
Dr. Agell, 9 - 93 126 82 20

www.gentdelmasnou.cat
gentdelmasnou@gmail.com

Editorial

NO SERÀ UNA DIADA MÉS

Davant la proximitat de l'anunciat referèndum de l'1-O, la Diada d'aquest proper 11 de Setembre no serà una Diada més.

Tots tenim ben presents i vives les Diades multitudinàries dels darrers anys, com ho va ser l'esclat de la cadena humana que va enllaçar amb les mans Catalunya de nord a sud, o la imponent V baixa que va fer confluïr la Gran Via i la Diagonal en un vèrtex comú a la plaça de les Glòries de la Ciutat Comtal, o el punter que va travessar com una sageta gegant l'avinguda de la Meridiana de dalt a baix, o les magnífiques concentracions descentralitzades a cinc punts del país: Barcelona, Berga, Lleida, Salt i Tarragona, talment com les cinc puntes d'un estel.

Entre tots hem de fer possible que la Diada d'enguany passi a la història com la més reeixida i espectacular de totes, tant pel que fa al nombre de participants com per la continuïtat del caràcter festiu-reivindicatiu que, de sempre, ha fet d'aquesta celebració un exemple envejable de civilitat arreu del món. Hem de fer possible que aquesta sigui la Diada del **SÍ** a la democràcia, la Diada del **SÍ** al *Dret a Decidir*.

L'organització d'enguany ens emplaça a concentrar-nos a la confluència del carrer d'Aragó amb el Passeig de Gràcia de Barcelona, tot formant un signe "+" monumental, amb el seu moment àlgid a les 17.14 hores. Per a una major eficàcia i distribució dels participants en les diferents zones en què s'ha organitzat l'espai, se'ns convida a inscriure'ns-hi prèviament, tal com ja s'ha fet en ocasions anteriors. No esperem a darrera hora.

No hi ha dubte que, del resultat d'aquesta Diada, en depèn, en bona part, l'empenta definitiva per a l'èxit del referèndum del dia 1 d'octubre i que contribuirà a dissipar els dubtes dels més escèptics i temerosos. Cal que tots els qui creiem en la democràcia i en l'exercici del *Dret a Decidir* hi siguem presents o bé hi donem suport explícit si per diferents raons no podem ser-hi *in situ*.

Davant l'horitzó que se'ns ofereix ple d'expectatives, siguem-hi conseqüents.

Bona Diada a tothom!

El President

Consternats per les tràgiques conseqüències del sagnant atemptat terrorista que va sotraguejar Barcelona i Cambrils, **Gent del Masnou** s'adhereix a totes les mostres de condol i suport a les víctimes, així com al rebuig inqüestionable a tota mena d'actes de violència i fonamentalismes de qualsevol ordre.

Gent del Masnou vol fer-se ressò amb la portada d'aquest butlletí de les paraules i sentiments amb què el Govern de la Generalitat va condemnar els fets tràgics del dia 17 d'agost i ensem va manifestar el compromís de fermesa i esperança per la pau i la convivència.

Sumari

EDITORIAL	3
GENT AMB GENT <i>Ma Lluïsa Cortada Noguero</i>	4
JO SÍ QUE TINC POR Joan Camps	7
EL LLARG PROCÉS Joan Camps	8
ELS SEGADORS <i>Himne Nacional</i> Joan Muray	10
CRÒNIQUES	12
LLUÍS MILLET I EL MASNOU Esteve Pujol	13
SOM Oriol Lugo	14
LA PUNTA DE LA LLENGUA (89) Esteve Pujol	14
TEATRE CAPITAL Rosa M. Isart	15
HISTÒRIA IMPRESCINDIBLE Jaume Clotet i Lluís Valls	16
PARLEM DE LLIBRES Pere Martí Bertran	18
VIVÈNCIES Pep Parés	18
NOBRES Joan Maresma Duran	19
LA LLEGENDA D'EXCÀLIBUR Josep Condeminas	20
LA RAMBLA DE BARCELONA Esteve Pujol	20
ARRAN DE SÒL Pledebut	21
LA CUINA DE L'ANTÒNIA El Cullerot	21
GENT DEL MASNOU INFORMA	22
IN MEMÒRIAM <i>GERARD ROSÉS I ROSÉS</i> Joan Muray	22

GENT AMB GENT CONVERSES

Ma. Lluïsa Cortada i Noguero Una masnovina de Barcelona *...la meua vida ha estat emocionant i trepidant*

**Maria Lluïsa Cortada i Noguero Clavicembalista, Doctora en Musicologia
Professora jubilada del Conservatori Municipal de Música de Barcelona**

L'hem anada a trobar a casa seva a la tarda de juliol més calorosa dels últims anys i, just obrir-nos la porta, ens hem sentit acollits pel seu somriure jovial afavorit pel corrent d'aire que, venint del mar, ens ha reanimat de la calorada asfixiant del carrer; a la terrassa del davant hem pogut saludar el seu marit, que ens ha acompanyat una estona a la balconada mentre contemplàvem admirats la impressionant panoràmica que agafa tota la costa que va des de la piscina del Club Nàutic del Masnou fins a la Barcelona perfilada per la Sagrada Família, les torres Agbar i Mapfre, l'Hotel Vela i la muntanya de Montjuïc. De bones a primeres no ha calgut preguntar-li-ho, la Maria Lluïsa té una mirada intuïtiva penetrant i una espontaneïtat que l'ha anticipada a respondre la nostra curiositat:

...???

La meua relació amb el Masnou em ve per estar casada amb en Lluís; com sabeu, el seu pare era Lluís Maria Millet i l'avi era Lluís Millet, fill predilecte del Masnou, aleshores molt popular quan tothom el coneixia com a Mestre Millet, gran fundador de l'Orfeó Català. Quan vam començar a festejar, jo ja havia vingut alguna vegada abans al Masnou. Va ser quan el pare es va jubilar, desitjós de comprar una casa prop del mar per als cap de setmana. En estar aquesta casa en venda, just en visitar-la i contemplar aquesta panoràmica al mar, ens vam decidir a quedar-nos-la amb molt d'encert. El pare finalment hi va passar els últims anys de la vida i està enterrat al cementiri d'aquí.

Així, tu i en Lluís, on us vau conèixer?

La mare es va morir quan jo tenia 19 anys, però el pare, a la seva manera, va fer tot el que era al seu abast perquè no afectés el meu desenvolupament. No érem rics, ell treballava a les oficines del port amb un sou correcte, però no patíem mancances; la meua mare sempre s'havia cuidat de la llar i no havia hagut de treballar. El pare era amant de la música i anava a l'Associació Obrera de Concerts, l'Orquestra Pau Casals; i, al sortir-li jo amb afició, no em van faltar mai estímuls per seguir la carrera.

El meu home i jo ens vam conèixer a través de la música; jo vaig començar en el Conservatori Superior del carrer València i, el solfeig, el vaig fer amb el

seu pare. En aquella època, jo també vaig entrar com a cantaire a l'Orfeó Català; aleshores va ser la seva mare que un dia em va dir: *Com que tu toques el piano, podries acompanyar el meu fill, que s'examina de viola...* D'aquí va començar la nostra relació. Quan vaig dir-li al pare que volia casar-me amb un músic, no m'hi va posar cap objecció, al contrari; tot i que li dolia quedar-se sol, va afavorir que ens caséssim en acabar els estudis en el Conservatori.

Us vau casar sense tenir feina remunerada fixa?

Anàvem molt justos de diners, és clar! Havíem obtingut dues beques per estudiar a Alemanya i ens vam ins-tal·lar a Munich; en realitat va ser tota una aventura romàntica. Allà a la *Hochschule* en Lluís va estudiar direcció d'orquestra i jo vaig estudiar clavicèmbal, i vaig aprofundir en la música històrica.

Com es passa del piano modern a un instrument antic com el clavicèmbal?

Jo m'hi vaig interessar sobretot perquè havia acompanyat sovint amb el piano una orquestra de cambra que dirigia en Lluís. També havia fet un curs molt estimulante amb Joan Gibert Camins, gran coneixedor dels instruments de música antiga i magnífic. Però, tot i que jo ja m'havia graduat en el piano, vaig decidir aprofundir el clavicèmbal. Una variant que comportava fer molta música de cambra. De la literatura del cla-

vicèmbal, el baix continu és un element important, un espècie d'estenotípia en la qual el xifrat és una part imprescindible que dona molta llibertat creadora a l'intèrpret. Van ser quatre anys molt ben aprofitats, fins que ens va arribar el moment d'haver d'escollir entre quedar-nos allà o tornar a casa i buscar-nos la vida aquí.

Una decisió valenta! Aquí no devia ser tan fàcil guanyar-se la vida amb la música?

Sí! Evidentment que era una decisió plena d'incerteses, però vam fer bé. Al poc temps d'arribar em van demanar d'entrar al Liceu com a acompanyant; vaig participar en moltes representacions com El Barbero de Sevilla, però sobretot recordo l'escàndol de l'obra *The Rake's Progress (La carrera del llibertí)* d'Igor Stravinsky que mai no s'havia fet aquí.

En tot això van oferir-me un lloc fix al Liceu com a *correpètit*, com anomenen els alemanys els acompanyants o assistents a cantants d'òpera. A mi m'atreia molt la bohèmia del teatre perquè és un ambient fascinat amb gent molt divertida, però finalment vaig optar per fer oposicions per entrar de professora en el Conservatori. La docència, en ser més seriosa i més reglada, m'obria possibilitats més acadèmiques.

Es fa difícil imaginar-te ensenyant música a una bandada d'adolescents?

N'he aguantats molts, de nens, a l'Escola, sobretot els qui hi venien a les tardes cansats de tot un dia de col·legi; en realitat he preferit sempre ensenyar joves amb decisió pròpia amb bons indicis de vocació per la música. Això m'ha confortat de moltes coses, no tenir fills no m'ha significat cap frustració; la música, com qualsevol art, és un camp d'infinites possibilitats de realització plena. No sóc contrària a les criatures, però, de ben segur que amb fills la meua vida no hauria estat tan emocio-

nant i trepidant com la que he viscut al costat d'en Lluís, que amb la seva introversió i moderació ha estat un equilibri a la meua extraversió. M'agrada la bellesa; bellesa i una mica d'hedonisme em són necessàries per crear bon rotlló a l'entorn de la gent que aprecio i estimo.

Se't veu molt guerrera; la docència per a tu devia semblar-te com un any sabàtic; no et vas equivocar?

Al Conservatori hi vaig fer de tot: ensenyar solfeig, piano i finalment vaig ensenyar clavicèmbal i música de cambra on em vaig realitzar plenament fins a jubilar-me i assolir un nivell de classe per a mi molt satisfactori amb alumnes de clavicèmbal i de baix continu. Vam fer òperes, vam organitzar conjunts instrumentals entre altres activitats. Paral·lelament vaig començar a fer concerts com a solista o formant part d'un conjunt instrumental. Al Conservatori, la meua energia estava a un nivell màxim i ara em reconec l'esforç que vaig fer. La música ho exigeix; si vols ser alguna cosa hi has d'hipotecar disciplinadament moltes hores diàries per mantenir el nivell assolit i a la vegada progressar. El meu ritme de treball era frenètic... Recordo que un dia l'Oriol Martorell em va preguntar *Vols dir que ho aguantaràs, això?*, però jo no era malaltissa i no parava: feia classes, feia concerts, portava la casa... Per ampliar coneixements vaig poder assistir a cursos becats... Siena, París, Colònia, Zurich, Innsbruck, Bremen... amb mestres com Ruggero Gerling, Kenneth Gilbert i Gustav Leonhardt.

I enmig de tanta activitat, d'on vas treure el temps per a la tesi doctoral?

En tornar de Munich, tenia ganes de fer Filologia Catalana, però vaig decantar-me per la Història de l'Art a la Universitat de Barcelona on em vaig llicenciar amb la intenció de prendre'm un any sabàtic, la llicenciatura durava cinc anys. Però em feia por tornar-me una dona conformista i potser gandula; val a dir que el fet d'estudiar clavicèmbal o un instrument antic comporta la necessitat de fer recerca, d'aprofundir la matèria... Va ser el doctor Francesc Bonastre que em va convèncer d'iniciar la tesi doctoral que ell mateix em va dirigir. Va ser

publicada al 1998 a Montserrat com a part de la "Biblioteca Abat Oliba" amb el títol "Anselm Viola, Compositor, Pedagóg, Monjo de Montserrat (1738-1798)" Vaig triar una figura propera, una d'estrangera m'hauria obligat a viatjar.

Tot i estar jubilada és cert que el 16 d'octubre faràs una conferència en el marc del 150è aniversari del naixement del Mestre Lluís Millet?

He estat tan distreta a fer el que jo volia que, sense adonar-me'n, vaig arribar al punt de dir-me: *Ja tinc edat per jubilar-me*. Qui em coneix sap molt bé que sempre he estat molt curosa d'actuar evitant de dir que estic casada amb el net del Mestre Millet. Però per a mi és un gran honor que el meu marit sigui el seu net i jo també estimo i admiro la seva gran obra: l'Orfeó Català. La conferència que faré a l'octubre és un acte organitzat pel Departament de Cultura de l'Ajuntament del Masnou en el marc del 150è aniversari del naixement del Mestre Lluís Millet i Pagès.

He escollit parlar d'Enric Granados perquè ambdós artistes, Millet i Granados, van néixer el 1867 i bona part de l'obra de Granados es va estrenar al Palau de la Música Catalana. El 24 de març de 2016 es van commemorar els 100 anys de la seva trista mort, quan el vaixell en el qual tornava de Nova York amb la seva dona va ser torpedinat per un submarí alemany. Mort tràgica, però a la vegada sublim.

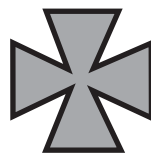
Pel que veiem, et queda molta energia, experiència i coneixement.

He tingut molts mestres al llarg de la meua carrera; anomenar-los a tots de memòria em seria impossible, però sí que a vegades em surt un record cap al meu pare dient *Quina sort d'haver-me influït la música com a professió*. He passat nervis, eh? Examinant-me, sí, també he sentit pànic escènic o tràngols d'inseguretat o tensió abans d'un concert.

No he deixat mai de fer el que volia fer, ni dels estudis ni de la vida, no tinc cap recança d'haver deixat cap assignatura pendent, estic contenta de tot el que he fet i gens frustrada per res del que no he fet. La sensació d'haver-m'ho treballat sense que ningú m'hagi regalat res, sí que la tinc. Però sobretot reconec que, de mala sort, no n'he tinguda. A estones m'he deixat portar pels esdeveniments. Ara, en aquest moment, penso: Estic viva, per què aturar-me! Conjuntament amb una amiga grega, llicenciada en clàssiques, estic preparant un curs a dues bandes sobre la tragèdia grega i l'òpera.

24 hores al seu servei FARMÀCIA DE GUÀRDIA

La farmàcia de guàrdia serà oberta 24 hores seguides.
De les 9.30 del matí a les 9.30 de l'endemà.

-- Setembre 2017 --

1	divendres	Viayna
2	dissabte	Dominguez
3	diumenge	Dominguez
4	dilluns	Ocata
5	dimarts	Riera
6	dimecres	Fàbregas
7	dijous	Viayna
8	divendres	Dominguez
9	dissabte	Aymar
10	diumenge	Aymar
11	dilluns	Fàbregas <small>11 de Setembre</small>
12	dimarts	Viayna
13	dimecres	Dominguez
14	dijous	Aymar
15	divendres	Ocata
16	dissabte	Riera
17	diumenge	Riera
18	dilluns	Aymar
19	dimarts	Viayna
20	dimecres	Dominguez
21	dijous	Riera
22	divendres	Ocata
23	dissabte	Fàbregas
24	diumenge	Fàbregas
25	dilluns	Dominguez
26	dimarts	Aymar
27	dimecres	Ocata
28	dijous	Riera

29	divendres	Fàbregas
30	dissabte	Viayna

-- Octubre 2017 --

1	diumenge	Viayna
2	dilluns	Aymar
3	dimarts	Ocata
4	dimecres	Riera
5	dijous	Fàbregas
6	divendres	Viayna
7	dissabte	Dominguez
8	diumenge	Dominguez
9	dilluns	Ocata
10	dimarts	Riera
11	dimecres	Aymar
12	dijous	Aymar
13	divendres	Dominguez
14	dissabte	Riera
15	diumenge	Riera
16	dilluns	Aymar
17	dimarts	Viayna
18	dimecres	Dominguez
19	dijous	Fàbregas

Horaris de les farmàcies del Masnou

	De dilluns a divendres	Dissabte
Aymar (Maricel) Almeria, 14 · 93 555 03 81	9.15 - 21	9.15 - 14
Domínguez (Est. Masnou) Enamorats, 2 · 93 555 59 36	8 - 20.30	9 - 13.30
Fàbregas Navarra, 68 · 93 555 19 79	9 - 13 i 16.30 - 20	9.30 - 13
Ocata JFKennedy, 5 · 93 555 33 08	9 - 20.30	9 - 20.30
Riera (Club nàutic) J.Llimona, 22 · 93 555 08 55	9 - 20.30	9 - 20.30
Viayna C Prat de la Riba, 23 · 93 555 04 03	9 - 20.30	9 - 14

JO SÍ QUE TINC POR

Joan Camps i Ortiz

Són molts els esdeveniments de la vida que torben la consciència, que ens causen sentiment d'inquietud i commocions psicofisiològiques que inevitablement hom experimenta davant d'un perill imaginat. El primer antídoto contra la por és tenir-ne consciència i preguntar-te si estàs disposat a morir per evitar el dolor dels altres. Quasi totes les morts heroïques de la història han estat per la força, quan el condemnat ja es troba davant la creu, del *pardón*, el garrot, la forca, la foguera, la guillotina, la cadira elèctrica, el gas cianhídric o qualsevol manera de linxament avalat per la llei, en no tenir res més per perdre que la vida i la dignitat de ser innocent, potser val la pena en l'última instància cridar: **Pare, perdoneu-los!**, o més proper i patriòtic: **Per Catalunya!**

La veritable heroïcitat és a l'abast de tothom, només cal preguntar-nos: ***Si fossis compatible, donaries un dels teus ronyons per salvar la vida d'un desconegut?... del teu millor amic? ... del teu germà?... de la teva parella?... del teu pare o la teva mare?...*** Vet a saber! I si fos per a en Rajoy, en Felip VI o en Puigdemont? Total amb un ronyó sa ni tan sols arriscaries la vida; però, en última instància, si diguessis que no a tots, per què creus que seria?, per egoisme o per por!

Per a mi els minuts de silenci de la plaça de Catalunya, seguit del clam: **NO TINC POR!** van mostrar que el 80% dels catalans que volem votar en un referèndum vencerem la por inevitable que vam partir en conèixer les converses entre el ministre Fernández Díaz i De Alfonso, que provaven la conspiració del govern, un joc brut de claveguera d'Estat contra el dret a decidir dels catalans. **NO TINC POR!** ha estat crit precis perquè se n'assabentessin totes les papallones arribades a corre-cuita de l'altiplà, del quilòmetre zero, imposant la primera fila del protocol. Diguem-ho clar! L'acció antiterrorista, ja la teníem al grau 4; si

això no és por institucional, només pot ser pànic constitucional.

Des que Bush júnior i el gran Aznar van congeniar a mentir i justificar la guerra de l'Iraq any 2004, d'estralls com els de Barcelona i Cambrils, n'hem coneguts de molt més greus que han passat a diari arreu del món, sense immutar-nos. Però fem memòria històrica, molt pitjor catàstrofe va patir Barcelona l'11 de setembre de 1714, quan Felip V, el rebesavi de Felip VI, va enviar la carta a Berwick indicant amb subtil precisió fins a quin punt interessava al monarca Borbó la conquesta de la ciutat comtal, vet aquí la traducció d'aquesta perla subtil de la monarquia espanyola:

Havent de prometre molt en breu la rendició de la plaça de Barcelona, he jutjat convenient advertir-vos de les meves intencions. Aquests rebels com a tals estan i són sotmesos en el major rigor de la guerra. Qualsevol gràcia que experimentin serà un simple efecte de pietat i compassió, per la qual cosa, si, penedits del seu error, recorren abans d'obrir la trinxera demanant misericòrdia, no la concediu promptament, però els sentireu i, fent-los present la seva rebel·lia, i com d'indignes són de misericòrdia, els esperançareu d'ella, oferint interposar-vos amb mi perquè

aconsegueixin ben bé les seves vides, exceptuant si es pot d'aquesta gràcia (que serà només el que ofereu i res més) els caps principals. Si no es donessin per entesos i deixen aixecar terra i obrir bretxa, ja en aquest cas no els sentireu més capitulació que la de rendir-se a discreció. I si encara i tot en aquest cas mantinguin rebels i arribés el cas d'assalt, ja en ell no són dignes, com comprendreu, de la menor pietat, i han d'experimentar l'últim rigor de la guerra a què han de quedar subjectes qualssevol dels oficials espanyols que es troben dins". Felip V de Castella – 1714

Resultat: 30.068 bombes sobre Barcelona i amb por o sense por 6.850 catalans morts.

La por és inherent a la naturalesa humana, és davant dels esdeveniments injustos quan cal tenir el cap fred i el cor fort. És bo que pensem interiorment **NO TINC POR!** Als més porucs ens ajuda a potenciar les forces de feblesa i els més assenyats acaben sent els més valents. L'11 de Setembre tots a la cruïlla del Carrer Aragó i Passeig de Gràcia per donar-nos ànims i veure-les venir! I al matí de l'1 d'octubre confiem a despertar en un país normal on, sense cap motiu per tenir por, tothom pugui votar lliurement!

EL LLARG PROCÉS

Joan Camps i Ortiz

Falten 12 hores perquè els mercenaris del Barça ens sorprenguin remuntant l'1 a 3 contra els mercenaris del Real Madrid. És clar que m'agradaria la remuntada. Mal començament del Barça havent fet la temporada triomfal prèvia comptant amb Neymar, l'engrnatge indispensable i insubstituïble del trident davanter mai no vist sobre la gespa. Valverde deu sentir-se frustrat com jo el dia que necessitava el rentavaixelles més que mai quan, una vegada ple de plats, olles, vidre i tot l'einam de cuinar, començà el procés fins arribar al punt màgic d'esbandir i deixar-ho tot sec i brillant. Però la maleïda andròmina s'aturà a causa d'un curtcircuit irremediable i em deixà sense electricitat i, en obrir la porta, la màquina s'havia quedat plena d'aigua bruta, la pastilla a mig desfer i tota la vaixela enllardada.

El meu fanatisme futbolístic, que el tinc, m'imposa ineludibles limitacions ètiques, atès que un Barça que només pot créixer a base de talonari, havent-hi Castors fallits i Autopistes ruïnoses que afavoreixen les arqués madridistes, el millor que podem fer és acceptar humilment aquesta derrota, ja que, si continuem a l'Espanya indivisible que ens ofereix el castís Madrid de Rajoy, tard o d'hora pel que fa al futbol només podem aspirar a perdre. Ells també! Perquè a la llarga, el futbol espanyol sense el Barça serà més avorrit que veure la desfilada del dia de les *Fuerzas Armadas Españolas*, tot i incloent-hi la cabra, la mascota que dona el toc de gràcia a la *Legión Espanyola*, la força armada fundada pel feixista José Millán-Astray. Penso que si avui perd al Barça, seria un bé per al futur de Catalunya. Si Carl Marx fos viu, pregaria a Déu perquè ens alliberés de l'opi del poble: no ens aniria malament una intervenció divina per eliminar el futbol professional i el seu tinglat corromput i mafiós.

Els partits d'esquerra i els sindicats, en lloc de mirar-se el melic i anar a la seva, s'ho haurien de fer mirar: què és

això d'afavorir okupes, vagues salvatges, excessos de zel i bajaranades pel broc gros fent la guitza als més febles que diuen defensar? Per quins set sous es dediquen a sacrificar-los fent-los arribar tard als treballs precaris de merda o fote'ls les vacances enlaire enclaustrant-los a l'aeroport de Barcelona, com si els seus propis fossin el govern que, privatitzant feines públiques, unta els seus lucrants el partit, quan amb imaginació tenen a l'abast l'única vaga que acollonaria Rajoy?: una crida a deixar buits els estadis del futbol de primera divisió, la pandèmia que fa estralls sumant-se a l'alcoholisme constitucional i la drogadoaddició consentida. Ja sé que el futbol té molts addictes diaris, i si no van als estadis hauran d'acudir als centres de desintoxicació per atenuar la síndrome d'abstinència.

És clar que hauria de ser un activisme investit de constitucionalitat legal, si no el PP, el PSOE i Cs acudiran al Tribunal Constitucional, i aquests dotze personatges ja sabem com les gasten. Ep! Que no voldria donar males idees! Però ja ho podem preveure: igual que han declarat Festa Nacional l'espectacle sanguinari de torturar un toro fins a matar-lo, si ens surten futbolers com en Rajoy, segur que el futbol mereixerà tots els ets i uts que consagra la Constitució.

El que sí caldria és fixar les raons morals del boicot al futbol mafiós, que

és part dels poders fàctics que deformen la piràmide social, afavorint que l'esclavatge dels més pobres enriqueixen els que són més rics. Fer la guitza a la màfia del futbol no hauria de comportar cap remordiment moral, però millor fer-ho amb arguments ètics que ho justifiquin. La gent socialment feble s'hauria d'acostumar a afavorir l'economia d'aquells que són més febles que ells, aleshores la cadena d'enriquiment de la societat s'equilibraria. Us imagineu que a un Barça-Madrid o un Madrid-Barça no hi acudís cap aficionat amb ingressos inferiors al que cobren de mitjana i a l'any els vint-i-dos jugadors titulars i els suplents junts? Només aplicant aquesta mesura, ja no s'omplirien les llotges, ni la del Real Madrid ni la del Futbol Club Barcelona.

Estava escrit, ahir a les 23:00 el Barça s'ha endollat al partit de revenja sense saber ben bé on tenia el curtcircuit i, al cap de deu minuts escassos, un gol d'*Asensio* els ha fos els ploms i, per acabar-ho d'adobar, ja de bon matí, al llevar-me he sabut que un segon gol de *Benzema* ha deixat el Barça amb llum d'espelmes. Més o menys com el meu rentaplats, que, en voler aprofitar-lo per no comprar-me'n un de nou, m'ha fotut enlaire tota la instal·lació elèctrica. Canviar el rentaplats em serà fàcil, però posar el Barça al dia per guanyar el Real Madrid, això ni amb en Pep Guardiola és factible

Festes de la verema Alella 2017 8, 9 i 10 de setembre Veniu a la festa!

Caves
Brut
Brut Nature
Brut Nature 5*

Roura

Vins
Rosat "Merlot"
Blanc "Xarel·lo"
"Sauvignon blanc"

Negre Coupage
Tres ceps
Merlot

Vall de Rials s/n · 93 352 74 56 · Alella · www.roura.es · roura@roura.es

Xarel·lo

VINS, CAVES, LICORS
I UNA MICA DE TOT
VINS D'ALELLA

Àngel Guimerà, 30 Alella 93 555 21 41 ferranaymar@ferranaymar.net

www.materialshoms.cat

Materials per a la construcció i la decoració

Homs

www.materialshoms.cat

NOVETAT!
Et podem fer
qualsevol color
amb pintura

**Obert
de 7'30 a 18**

**Dissabte
de 8 a 12**

Joan XXIII, 93 555 81 56 el Masnou (Ronda del Masnou (sobre l'autopista))
Tota mena de materials per a la construcció, decoració, reforma i bricolatge o jardí. Pintura
Av. J.R. Suárez de Llanos, 43. 93 540 37 69 Teià. Totes les novetats a la nostra
botiga. Gran exposició de ceràmica, pedra natural, parquet, sanitaris, cuines, aixetes, mampares i
electrodomèstics

ELS SEGADORS

Himne Nacional, diferents lletres i musicalitzacions

Joan Muray

Primer veurem la cronologia històrica del nostre himne, que té més de tres-cents anys. Després, d'algunes de les dates més interessants, en farà una explicació més llarga i aclaridora.

CRONOLOGIA:

• **Abans de 1640**, hi havia una cançó popular sobre «tres segadors i la dama», de caràcter eròtic; sembla que la tonada es va aprofitar per a cançons amb lletres diverses.

• **1640. Guerra dels Segadors.** D'aquell temps és la primera lletra coneguda, reivindicativa, tot i que seria adaptada de la cançó popular anterior.

• **1863-65.** Jacint Verdaguer anota el text de la balada històrica que li canta la mare.

• **1867-68.** Jaume Collell i l'Esbart de Vic canten la balada eròtica.

• **1871.** L'entitat Jove Catalunya fa una crida per a un himne. Anselm Clavé publica La Marsellesa en català.

• **1891.** Amadeu Vives i Lluís Millet funden l'Orfeó Català.

• **1892.** Francesc Alió publica Els Segadors amb la tornada d'Ernest Moliné i Brasés.

• **1895.** Enric Morera funda la coral Catalunya Nova.

• **1897.** El 6 de març arriba l'ocasió: el lliurament de la carta al cònsol de Grècia. Enric Morera harmonitza Els Segadors per a veus d'homes i amb la nova lletra d'Emili Guanyabens.

Lluís Millet harmonitza Els Segadors per a veus mixtes.

• **1899.** Enric Morera estrena Catalònia, epigrama simfònic.

La revista La Nació Catalana convoca un concurs per a una nova lletra: queda desert.

• **1900.** Els Segadors és el cant contra la visita del ministre Dato a Catalunya. **L'Orfeó Català** canta Els Segadors al Liceu.

Primer enregistrament, a càrrec de

Catalunya Nova.

• **1902.** Santiago Rusiñol estrena Els Jocs Florals de Canprosa.

• **1905.** Banquet de la Victòria de la Lliga Regionalista i crema del ¡Cu-Cut!.

• **1907.** Enric Morera estrena La Santa Espina.

Solidaritat Catalana.

• **1909.** La Setmana Tràgica.

• **1914-18.** Els Segadors i La Marsellesa a favor dels aliats

• **1916.** Victòries de la Lliga i expansió d'Els Segadors

• **1917.** L'any de la crisi política i social

• **1919.** La campanya per l'Estatut. Els Segadors a tots els gramòfons.

• **1922.** Els Segadors en la inauguració del camp de futbol de les Corts

• **1923.** La dictadura de Primo de Rivera prohibeix Els Segadors.

• **1931-32.** L'any dels himnes: La Marsellesa, l'Himne de Riego, El cant del poble i Els Segadors.

• **1935.** El govern fa callar Els Segadors.

• **1936.** El 13 d'abril, cinquè aniversari de la proclamació de la República, se celebra al Liceu, i es canta Els Segadors.

• **1936.** Els Segadors, La Internacional i *A las barricadas*, himnes de guerra.

• **1939.** Els Segadors es prohibeix i s'obliga a cantar el *Cara al sol*.

• **1960.** El Cant de la Senyera protagonitza «els fets del Palau»

• **1968.** A la sortida de l'enterrament de l'abat Escarré es canta Els Segadors.

• **1975.** Rafael Subirachs canta la balada històrica a les Sis Hores de Canet.

• **1976.** Oriol Martorell dirigeix Els Segadors a Sant Boi en el primer Onze de Setembre autoritzat.

• **1977.** Gran manifestació de l'Onze de Setembre i retorn de Tarradellas, que entona Els Segadors.

• **1980.** La primera sessió del Parlament de Catalunya es clou amb

Trobador del segle XVII

Els Segadors.

• **1980-81.** Comissió per establir Els Segadors himne nacional.

• **1983.** Publicació del llibre Els Segadors. Himne nacional de Catalunya.

• **1992.** Els Segadors en la inauguració dels Jocs Olímpics de Barcelona

• **1993.** Els Segadors és declarat unànimement himne nacional pel Parlament de Catalunya.

• **2001.** Resolució per a l'ensenyament d'Els Segadors a les escoles

N'han baixat tres segadors d'aquí dalt de la muntanya,
n'han baixat a baix al pla per segar una quizenada.
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
L'un porta la falç d'or, l'altre la porta de plata
i el més petit de tots la porta sobredaurada
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
Ja se'n anat a pixar en una cantonada,
la mestressa que la vist, n'ha quedat enamorada.
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
L'envia't a buscar per una seva criada,
Segador, bon segador, voleu segar un camp de civada?
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
Civada segaria jo, si sabés on és plantada,
no n'he sembrat en cap pla ni tampoc en terres aspres.
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
L'he sembrada en un pomar, al mig la riera hi passa
N'és a sota el davantal, la camisa m'he l'amaga.
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
Segador, bon segador, quantes garbes n'heu lligades?
trenta set o trenta vuit, trenta nou la que faig ara.
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.
I a quaranta arribaré, i si el garrot no se'm aplana.
ja te'l faré aixecar jo amb força nous i cansalada
Sega a l'arran tres pams enlaire, sega a l'arran.

Lletra de la cançó eròtica dels tres segadors i la dama

Portada d'Els Segadors, harmonització de Lluís Millet.

• 2006. El nou Estatut declara Els Segadors l'himne de Catalunya.

I ara, d'algunes d'aquestes dates, tant les més interessants com les que tenen vinculació amb el Masnou i els seus fills, fem-ne una explicació més exhaustiva.

1863-65. La mare de Mn. Cinto, Josepa Santaló, li cantava aquesta cançó que explicava les malvestats que la guerra havia dut al nostre país.

1867-68. El canonge Jaume Collell i Bancells cantava, junt a Verdaguer, la cançó eròtica; també la va transmetre a Milà i Fontanals. L'Esbart de Vic, de la mateixa època, també ho feia.

1892. El 31 de juliol, encara no feia un any de la inauguració de l'Orfeó Català, que ja Millet, en una audició al Palau de Ciències, va incorporar Els Segadors al seu repertori.

1897. En aquesta data veieu que es va fer entrega d'una carta al cònsol de Grècia a Barcelona. Fou amb motiu del retorn a Grècia d'un dels seus territoris històrics, l'illa de Creta, fins aleshores en poder turc.

Doncs bé, en aquest acte hi intervin-

Portada del setmanari L'Atlàntida

gueren tres masnovins: Lluís Millet i Pagès, el seu germà Joan i Antoni Sunyol i Pla, tal com ja s'ha escrit anteriorment en unes Històries... (1). S'hi va cantar, en ple carrer, Els Segadors, i ho feren els cors Catalunya Nova i Orfeó Català, dirigits respectivament pels mestres Morera i Millet.

1897-98. El cor del Centre Coral del Masnou, que s'havia inaugurat aquell any, interpreta l'himne Els Segadors a la nostra vila (2).

1905. Al banquet de la Victòria, celebrat al Frontó Condal, per haver guanyat les eleccions la Lliga Regionalista, s'hi va cantar Els Segadors. Ho feren l'Orfeó Català, el Nova Catalònia i l'Orfeó Canigó. Després hi hagué l'acudit del setmanari ¡Cu-Cut!, amb el consegüent empresonament dels seus dirigents i l'assalt a la redacció, i també als de La Veu de Catalunya.

1936. A la celebració del cinquè aniversari de la República, que es feu al Gran Teatre del Liceu, s'hi va interpretar l'himne Els Segadors. Ho feren els cors de l'Orfeó Català i l'Orfeó Gracienc, dirigits pels mestres Millet i Balcells respectivament, tots sota la direcció del Mestre Pau Casals.

A partir del 1939, ja heu vist que de nou torna a ser prohibit, i no es permet cantar-lo de nou fins al 1976, a la Manifestació de l'Onze de Setembre a Sant Boi. A Barcelona, fins a l'any següent.

Aquest himne, al llarg de la història, ha estat com aquell riu peninsular que apareix i desapareix intermitentment. Amb la diferència que allò és obra de la natura, i el nostre himne és segons qui mana a l'altiplà.

Local del Centre Coral, a la plaça de la Llibertat

El cant de la senyera	Millet
El fill de Don Gallardó	Sancho Marraco
La xana (jobre tema popular mallorquí)	Noguera
El Maïstret	Feres Moya
El cant dels ocells	Millet
Impr. Sr. FERNELLS DE SAYÓS	
Quin fred!	Pires Moya
Canta i veu que fa sol	Vives
Oda a la mar llunyana	Vives
La mort de l'escudó	Nicolau
La sardana de les monjes	Morera
Els segadors (Himne Nacional de Catalunya)	Millet

ORFEO CATALÀ
Direcció: LLUIS MILLET

II

HAYDN
CONCERT
en "re major", per a violí i orquestra

I. Allegro moderato
II. Adagio
III. Allegro

Violoncel: PAU CASALS
Direcció: ENRIC CASALS

III

BEETHOVEN
NOVENA SIMFONIA
en "re menor", op. 125

I. Allegro ma non troppo, un poco maestoso
II. Molto vivace
III. Adagio molto cantabile
IV. Presto "Oda a l'alegria", amb solistes i cors

SOLETES:
CONCEPCIO BADIA D'AGUTTI (segona) • CONCEPCIO CALLA O (soprano)
EMILI VENDRELL (sopran) • RICARD FUSTER (baixos)

ORFEO GRACIENC
que dirigeix el Mestre
JOAN BALCELLS

Direcció: PAU CASALS

Programa del concert Festes de la República, celebrat al Liceu, amb l'Orfeó Català, l'Orfeó Gracienc i Pau Casals.

NOTES

1. Vegeu «Històries de la Vila del Masnou». De Joan Muray. Volum I, pàg. 334
2. Després, el 1902, per una escissió amb l'entitat, va passar a La Calàndria, a la seu de l'entitat *El Circo*. Vegeu «Històries de la Vila... del Masnou». De Joan Muray. Volum II, pàgina 118

FONS CONSULTATS

- Els Segadors, Himne Nacional de Catalunya. J. Massot i Muntaner, S. Puyo i O. Martorell. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Bcn 1983
- Sàpiens núm. 173. Un himne amb molta història.
- «Bon cop de falus» <http://www.naciodigital.cat/noticia/36085/bon/cop/falus>
- Els Segadors De cançó eròtica a himne nacional . De Josep Ayats. L'Avenç. Barcelona 2011
- Els Segadors. Himne Nacional de Catalunya. 1899-1999 Cent anys de la lletra actual. De Joan Muray. Gent del Masnou, núm. 144, abril 1999

Cròniques

CONCERT DE FESTA MAJOR DE LA CORAL XABEC

Esteve Pujol i Pons

Ha agradat molt!; Us ha sortit un concert rodó!; En sortir-ne, la gent ens ha felicitat!; Quin goig de concert, ha agradat molt!; Va ser molt bona idea d'incorporar-hi els poemes!; Ha estat un veritable concert de Festa Major!; A la gent li ha agradat molt!... .. Frases d'aquesta mena ens van omplir de goig en sortir del concert amb què la vila cloïa la Festa Major d'enguany, al vespre del diumenge 2 de juliol.

La Montserrat Llagostera, la directora, va fer-hi una presentació en la qual va destacar perfectament el lligam de tota la música d'aquesta cantada amb el 150è aniversari del naixement del Mestre Lluís Millet. Res no hi ballava; tot hi encaixava: *Amb aquest concert us proposem compartir música i cançons, temps i paisatge, l'univers català que acompanyaren Lluís Millet. Un viatge per la música catalana de la primera meitat del segle vint.*

Muntanyes del Canigó (Trad.catalana / N.Puig), *L'emigrant* (J.Verdaguer / A.Vives), *Cançó de taverna* (A.Mestres), *El majo discret* (F.Periquet / E.Granados), *Matinet*

me'n llevo jo (Trad.catalana / E.Toldrà), *Sota el pont d'or* (Trad.catalana / E.Toldrà), *La rondalla de les ones* (F.Ramentol / G.Maristany / M.Llagostera), *Dansa de Castellterçol* (Trad.catalana / J.Serra/ M.Oltra), *El cant de la Senyera* (J.Maragall / L.Millet). Tot això vam cantar, i amb

quin goig!

I encara més: el Quartet In Nobis, que ens hi acompanyava, va interpretar el moviment *Allegro con brio* del quartet *Vistes del Mar*, del Mestre Eduard Toldrà.

I encara més: Seguint la pauta indicada pel mateix Toldrà, van ressonar quatre poemes de Joan Maragall que van subratllar i eixamplar tota la lírica intensa d'aquest concert: *Excelsior*, *La ginesta*, *Allà a les Ilunyanies* i *La mar estava alegre*. Conjunminació esplèndida de música i poesia.

Al piano Bàrbara Llacay, als violins Alba Codina i Satenik Lalayan, a la viola Ferran Vilanova i al violoncel Anna Berruezo. Els rapsodes van ser Aina Ripol –per partida doble–, Enric Badal i Esteve Pujol.

Any Lluís Millet, Festa Major 2017... música i més música, cançons i més cançons... i que duri!

Gràcies, veïns i amics del Masnou, gràcies a tots els qui hi éreu i vau omplir la parròquia de Sant Pere, gràcies als qui gaudiu de la bellesa i ens en feu gaudir.

Cròniques

XVI Marató de veus líriques amb un final

inesperat

Joan Muray, *Vocal de Cultura*

Després d'un any sense poder gaudir d'una vetllada musical com a les que ens tenen acostumats, enguany hem pogut tornar a escoltar l'esplet de cantants que dirigeix Montserrat Aparici. Tot i que alguns dels qui hi estaven programats no pogueren acudir a la cita per problemes de gola.

El recital va començar amb un seguit d'àries operístiques d'autors italians, francesos i alemanys, que ens oferiren, per ordre d'aparició: Carlota de Haan, Miracle Pujol, José F. Serra,

Blanca Santigosa, Jesús Navarro i Salvador Molins, i al piano Carles Puig, que no ha fallat mai en totes

aquestes maratons.

La segona part fou la sarsuela la que ens oferiren els mateixos cantants,

amb peces conegudes d'autors espanyols, que clogueren amb tres àries de la sarsuela catalana «Cançó d'amor i de guerra», molt i molt aplaudides.

I com a cloenda, a tall de tercera part, tenint en compte que enguany celebrem el 150è aniversari del naixement del Mestre Lluís Millet i Pagès, la professora i cantant Montserrat Aparici havia preparat unes cançons de Millet, que estava previst que ens oferís ella mateixa, però que també per problemes vocals no va poder interpretar. Ho feu la Miracle Pujol, amb dues

peces, la primera «Al cel blau» i la segona, amb lletra i música de Millet, «Jovenívola».

Tots ells, no cal dir-ho, estigueren a l'altura requerida; però cal reconèixer que tres d'ells, a causa de la seva professionalitat, tant per estudis com per actuacions, volem destacar: Blanca Santigosa, Jesús Navarro i Salvador Molins, tal com feu el nombrós públic assistent que els dedicà llargs aplaudiments i els més forts *bravos*.

Però encara em queda una cosa al tinter, el final inesperat, que va consistir en l'obsequi que feren els cantants

a la seva professora, un magnífic dibuix del Mestre Lluís Millet, que havia fet als anys trenta del passat segle una deixebra seva, la pianista, cantant i dibuixant Antònia Pich i Santasusana (1910-1990), però que per modèstia no s'atreví a fer-l'hi a mans. Una bonica obra que ara podrà lluir una altra professora, que al seu moment fou alumne de Lluís M. Millet i Millet, fill del mestre.

En fi, una vetllada d'aquelles de la qual tothom va sortir satisfet i que conservarem a la nostra memòria. Mercès a tots per la vostra presència.

Cròniques

EL GRUP RAUXA FA UNA ATURADA

Esteve Pujol i Pons

Francesc Fàbregas, director i coordinador molt eficient del Grup Rauxa de Gent del Masnou, ens deia no fa gaires dies: *D'acord amb la reunió que vam mantenir per parlar de la continuïtat del "Diumenge amb lletres", vam acordar fer un any sabàtic i procurar, entre tots, renovar-nos i poder presentar una programació, si pot ser diferenciada de l'actual, pel setembre del 2018.*

El Grup Rauxa ha mantingut durant vuit anys dues activitats culturals a la nostra vila: cada darrer diumenge de

mes a la tarda el *Diumenge amb lletres*, de poesia, música i cant, monòlegs, fragments escènics, acudits, dansa, màgia, literatura, humor... al nostre local social; i de tant en tant obres de teatre d'envergadura a l'espai escènic de Ca n'Humet.

Vuit temporades són un bon rècord per a afeccionats, que vol dir voluntaris plens de bona voluntat, i amb una tasca prou humil i propera sobretot pel que fa al *Diumenge amb lletres*.

El Grup Rauxa no plega pas; suspèn

temporalment les activitats a fi de renovar-se i millorar. Hi ha la idea en ferm d'una actuació extraordinària entorn de Sant Jordi; ja us la farem saber.

Acabo aquestes ratlles tal com ho feia el Francesc Fàbregas: *Moltes gràcies per la vostra assistència i col·laboració. Una abraçada.*

Aquesta agraïment afectuós tant va per als qui heu participat com a actors en les vetllades o en les representacions teatrals com per als qui hi heu assistit com a públic.

Com diu la cançó, *no és un adéu per sempre, és sols l'adéu per un instant, és a reveure, si a Déu plau...* i fins ben aviat!

Lluís Millet i el Masnou

Esteve Pujol i Pons

El Mestre Lluís Millet s'expressava així en un escrit datat al febrer del 1913; i així consta a la pàgina 399 del llibre PEL NOSTRE IDEAL. Recull d'escrits

de Lluís Millet. Barcelona, 1917.

Com estimava la seva vila nadiua, la seva família, el seu mar, els seus carrers d'infantesa i els arbres que l'en-voltaven!

DE CARA AL SOL I A LA MAR BLAVA

Del balcó de ma casa pairal.

La música de la Costa de Llevant hauria de tenir una serenitat tota salabrosa, tota d'harmonia harmoniosa; temperant els sentits i obrint l'esperit a la llum esplendorosa de la blavor forta del mar, i del cel a la llum blava i esblaimada.

Hauria de cantar cançó de mare, d'escalforeta enyorada de la mare, i tonada pura d'infants, germanets i amics nostres, que

corren jugant en els llargs carrers assolellats de cases encantades a la remor bressolant de les onades.

Hauria de ser música oblidadissa de les tonades ciutadanes i de les modes totxes pels enginyers superbiosos de civilitzacions malejades.

Hauria de tenir l'alegria dels tarongers fruitats, i la puresa blanca dels ametllers florits, i la patriarcal vetustat del garrofer centenari, que en el suau ondulat terrer amplemment estén la brancada del fruit negre carregada.

La Costa de Llevant és un vas de l'infinit; un vas clarificat, a la llum del sol tot encantat.

Els acords han de sonar amb una perfecció novella i tota plena de sentit de meravella.

Masnou, febrer 1913

Som

Com ho podem fer perquè siguem tots una mica més feliços i gestionar millor els nostres conflictes...

Oriol Lugo Real

Psicòleg & Coach Executiu i Personal
Expert en Teràpies Neurocientífiques

www.oriolugoreal.com / <http://lowlinstitutpsicologic.com/>

TORNAR AMB UN SOMRIURE

Dies de setembre de 2017, per a molts la fi de les vacances, per a uns altres l'inici d'una nova etapa. Hi ha nervis per totes parts... Però també hi ha moltes altres emocions, com per exemple: curiositat, il·lusió, alegria, valentia, diversió i esperances...

És un punt clau, un episodi molt important a les vides de les persones. Alguns fins i tot el comparen als moments de canvi transcendents com són el comiat de Cap d'Any i el començament de l'any. Hi ha persones que el consideren el fet de tornar a la rutina, però també n'hi ha d'altres que el senten com un principi en les seves vides: nens i nenes que comencen l'escola, estudiants universitaris que comencen la carrera, adults que inicien una nova etapa laboral, gent que s'apunta al gimnàs o a noves activitats...

Sigui, el sigui per a tu, torna amb un somriure.

Amb un somriure?

Sí, ho has llegit bé.

No ho facis perquè ho dic jo. Fes-ho en primer lloc per a tu.

Sempre busquem excuses o píndoles màgiques per ser feliços. Doncs bé, ara disposes de totes dues. Tens una excusa, que es diu inici del curs o de nou trimestre. I a més a més, disposes d'un recurs la mar de fàcil per poder començar amb bon peu i sentir-te bé amb tu mateix: es diu somriure. Amb aquest simple acte ets capaç de canviar la teva neuroquímica cerebral i generar tot un seguit de canvis hormonaals en el teu cervell i en el teu organisme. Tots ells positius. Amb beneficis tan renovadors com: canviar el teu humor, reduir l'estrès, respirar amb plenitud, millorar el teu sistema immunològic, reduir la pressió sanguínia... És fàcil, és gratuït i és poderós.

Però igual que és fàcil de fer, també és fàcil de no fer-ho.

Ara que has conegut els beneficis que pots obtenir-ne, tingues present els beneficis en els altres.

Somriure farà que es contagiï el teu bon estat d'humor amb la gent que t'envolta, ja siguin: els teus familiars, amics i coneguts; els pares i mares dels companys dels teus fills i filles, els teus companys de feina, els nous alumnes de la classe de gimnàs o d'idiomes...

Tornar no serà igual aquesta vegada, serà una nova experiència, perquè el teu estat d'ànim haurà canviat. Ja no serà una insatisfacció com els anys anteriors, sinó que hauràs creat el precedent de viure el millor inici de curs o trimestre de la teva vida.

I qui sap, potser l'acte de somriure es converteix en una pràctica habitual com aquell qui fa dieta, surt a córrer, o queda amb els amics i amigues per prendre alguna cosa en qualsevol bar o granja del poble.

Tu pots tornar amb un somriure, tu pots tornar a somriure!

La punta de la llengua (89)

Esteve Pujol i Pons

Hi ha paraules que s'assemblen i ens ofereixen ocasió per crear confusió, deia al butlletí del mes passat –parlava de *complert-complet* i de *compondre-composar*–; i ara hi torno. Ens passa també amb **assenyalar** i **senyalar**. Tots dos verbs venen de senyal, però amb sentits ben diferents.

Assenyalar significa mostrar o designar amb el dit o fent qualsevol altre senyal, mostrar alguna cosa, determinar una data una quantitat, distingir-se, fer-se remarcar... Mentre que **senyalar** vol dir fer o posar un senyal, fer una ferida que deixa un senyal...

Així direm, per exemple, *Caldrà assenyalar el dia de la reunió, És una festa assenyada, Assenyala'm qui és el teu cosí, El baròmetre assenyala bon temps, Aquest rètol assenyala el camí, El president es va assenyalar per la seva valentia, Assenyalar amb el dit és una falta d'urbanitat...*

En canvi, caldrà dir *Li van senyalar el front amb un cop de roc, Tenia les mans totes senyalades d'esgarrapades d'esbarzer, Si bades cauràs i quedaràs ben senyalat als genolls i al nas...*

Resumim: **assenyalar** és indicar; **senyalar** és deixar senyal.

50 Anys

Continuem jugant,
creixent i aprenent

1967 2017

**CALARITER@S
HEM FET 50 ANYS!**

Des del Facebook us
mantindrem informats.
Celebració pels alumnes,
ex-alumnes i persones
vinculades als
**50 anys de vida de
Ca la Rita.**

 El Safareig de Ca la Rita

Teatre capital

(La cartellera barcelonina)

Rosa M. Isart (rmisart@hotmail.com)

Un munt de mots!!

Setembre. Mes de la Mercè (22-25 set) a Barcelona. Mes del tret de sortida de la nova Temporada Teatral 2017/2018. Anem-hi!!

Acorar, de **Toni Gomila**, torna a la Ciutat Comtal. Del 6 al 10 de setembre es representa a La Seca (c/ Flassaders, 40), tot tocant a la Via Laietana. Identitat, poble, reflexionar. *La bohèmia*, a càrrec de La Catenària, es programa a Àtic 22 (Teatre Tantarantana) del 7 al 24 de setembre. Llibertat, anhel.

Del 7 al 10 de setembre la **Sala Beckett** (Pere IV, 228; Poblenou) presenta *Fantasmes (Històries de Pau i Justícia)*. Ruta, micropeces.

El dia 13 Toni Gomila ofereix una altra peça seva a **La Seca**. Aquest cop li toca el torn a *Peccatum* (fins al 8 d'octubre). Rondalles, pecats.

Des del 13, després de veure-la al Grec, torna *Un tret al cap* de **Pau Miró**, a la **Sala Beckett**, amb Emma Vilarsau, Imma Colomer i Mar Ulldemolins (quin trio d'asos!). Data límit: l'1 d'octubre. No us la perdeu. Dones, víctimes, censura.

També el dia 13 comencen les funcions d'*Hivern* de l'autor noruec Jon Fosse a La Seca. Matrimoni, hotel.

El 14 de setembre (fins al 17) *Raclette*, de Santiago Cortegoso, fa parada a la **Nau Ivanow** (c/ Hondures, 28; La Sagrera). Acumula premis: Premi Álvaro Cunqueiro 2014, Premi Maria Casares 2017 al Millor text original. Mots: diferències, canvis.

El 15 de setembre, amb la primera prèvia, s'inicia *La visita inesperada* d'**Agatha Christie** al **Teatre del Raval** (c/ Sant Antoni Abad, 12; prop del Mercat de Sant Antoni). Suspenssss!

El musical *Cabaret* aterra al Teatre Victòria el 16 de setembre. Berlín!

El 20 de setembre arriba l'excel·lent i suggeridora companyia **La Zaranda** al Teatre Romea, amb *Ahora todo es noche*. Fins al 15 d'octubre. Excel·lència escènica: agendeu-los!!

El 22 de setembre l'actor Marc Martínez comença les funcions (de divendres) del seu *Mal Martínez* al **Jove Teatre Regina**. Humor i bufes!

El mateix dia 29 (i el 30) el **Festival l'Estació Escènica** té lloc al Parc de l'Estació del Nord. Joves creadors, talent jove.

Tenim claríssim que el setembre doncs ja un bon grapat d'artistes ens ompliran d'energia, joia i reflexió la ciutat!! Motors i endavant!! Benvinguda, nova temporada!!

Foto David Ruano

50 moments imprescindibles de la història de Catalunya

De Jaume Clotet

Editorial Columna. Barcelona 2014

Resumit del llibre per *Lluís Valls*

No conèixer el nostre passat ens fa ignorants de la nostra història. Intentarem explicar els fets i, per fer-ho, extractem el llibre de Jaume Clotet "50 moments imprescindibles de la Història de Catalunya". Tothom ha de saber per què fem el que fem i diem el que diem.

Capítols anteriors: **Abril17** (1)Els ibers. (2)Arriben els grecs. **Maig17** (3)La romanització (4)Indíbil i Mandoni. **Juny17**(5)Terra de Gots (6)La invasió musulmana. **Juliol-agost17** (7)El Pare de la pàtria (8) La primera independència

Continuem.

Pau i Treva

L'alta edat mitjana, en territoris on el feudalisme va arrelar amb força, va ser un període caracteritzat per la violència sovint arbitrària.

Els comtants catalans no n'eren una excepció. Les lluites privades entre senyors i els abusos a la població era preocupant; la impunitat i la justícia a favor per norma els poderosos. Davant aquesta realitat la mateixa monarquia i l'església tenien certa legitimitat per a intentar aturar aquest drama.

Per afrontar aquesta situació alguns eclesiàstics hi van intervenir. Un d'aquests fou Oliba, bisbe de Vic i abat de Santa Maria de Ripoll i Sant Miquel de Cuixà. Després d'algunes mediacions, l'any 1022, va fer públic el seu projecte de Pau i Treva de Déu a Elna, i cinc anys després es cristallitzava a Toluges davant la presència de membres de l'església i de la noblesa militar. Entre d'altres acords es va establir que els monjos i clergues que anaven desarmats no podien ser assaltats ni robats, ni els laics que anaven o tornaven de l'església. També es va establir un acord molt important en el qual les esglésies i temples i els seus perímetres de seguretat quedaven protegits de qualsevol tipus de violència.

A banda, també a l'assemblea, es van prohibir l'ús d'armes des del vespre del dissabte fins a primera hora del matí del dilluns. D'aquesta manera es protegia tot el diumenge als ciutadans que anaven a l'església per accedir a missa, que en una població disseminada era el dia òptim per assaltar les persones que circulaven pels camins.

Cal tenir en compte que en aquesta primera assemblea hi havia un acord

entre totes les parts implicades d'iniciar un cessament de la violència en determinats llocs i períodes de temps i, tot i que els mecanismes de l'església per a fer complir l'acord era espiritual i no material, lentament es va anar acceptant. La corona hi tenia un paper molt important i al mateix temps els monarques catalans hi veieren un mecanisme de control de pau i un element de limitació de poder feudal.

Amb el pas del temps en les assemblees es ratificaven antics acords i se'n feien de nous, com allargar els períodes de temps de pau o fixar les penes i les multes per infracció. Per exemple en cas de robatori o saqueig la pena era restituir a la víctima pel doble del que s'havia robat i en cas d'assassinat, l'exili perpetu.

Cada cop s'allargaven més els períodes en els quals es prohibia la violència fins que els nous acords passaven a establir-los els comtes de Barcelona i altres comtats. Els monarques havien entès que el progrés econòmic passava per la seguretat i també les elits urbanes emergents ho reclamaven. La pau al territori esdevenia un poder reial en detriment dels senyors feudals fins i tot en els seus propis dominis. Malgrat tot alguns comtats lluny de Barcelona es resistien acceptar la Pau i Treva de Déu i la violència va persistir-hi fins molt més tard. Tot i que la pau havia passat a ser un projecte reial, les assemblees de Pau i Treva de Déu no van desaparèixer i el 1173 es van celebrar sota la presència d'Alfons I que fixava tots els dies del calendari sota l'emparedat de Treva de Déu i que especificava totes les persones i institucions que quedaven protegides. Totes aquestes normes i acords

La sagrera, creada al voltant d'algunes esglésies, impedia la violència

amb el temps es van anar incorporant al codi legislatiu català o als Usatges de Barcelona*.

Les Assemblees de Pau Treva de Déu van consolidar el poder de l'església al marge del poder polític i militar. Per a molts pagesos l'església era una garantia contra els abusos i una de les conseqüències d'aquesta confiança fou que l'edifici i els seus voltants van passar a ser indrets de seguretat. La sagrera, que era un espai de trenta passes en totes direccions que envoltava els temples, va passar a ser una zona on no es podia guerrear sota pena d'excomunió i fou el lloc predilecte per a aixecar-hi la llar o construir-hi magatzems d'aliments. És en aquest moment quan les esglésies es convertiren, fins als nostres dies, en el centre de molts pobles i viles de Catalunya. Així ens trobem que el nucli del municipi de Vilalba Sasserra va rebre el nom, durant segles, de Trentapasses.

*Usatge de Barcelona: Els Usatges de Barcelona (en llatí: Usatici Barchinonae) foren una recopilació dels Usatges que formaven el dret consuetudinari barceloní; a mesura que es feren noves recopilacions s'hi recolliren també normes jurídiques de diferents procedències que acabaren formant la base del Dret consuetudinari català.

Els primers textos en català

La caiguda de l'imperi romà va provocar la desaparició sobtada de la xarxa políticocultural on el llatí era la llengua que es feia servir per tot. La manca d'autori-

tat política i lingüística va provocar la degradació i fragmentació del llatí vulgar, parlat per la majoria de la gent. El llatí, emprat per les elits socials i eclesiàstiques, era viu però el poble s'entenia amb el romanç, que era el pont entre el llatí vulgar i el català arcaic.

Aquesta llengua rudimentària no només es va desconnectar d'Itàlia sinó que va rebre dues influències decisives: el visigot i l'àrab. Els visigots, tot i que van ser foragitats pels musulmans, van influenciar, amb les llengües germàniques, als comtats de la Catalunya Vella. Per contra els musulmans que van fixar el seu límit al Llobregat van influenciar, amb la seva parla, a la Catalunya Nova.

Alguns historiadors afirmen que en el segle VIII un català rudimentari ja era comú en el sector nord-est de la Península Ibèrica. Una bona prova n'és el fet que l'any 813 en el concili de Tours es va aprovar que les homilies i altres textos religiosos es poguessin traduir a les llengües romàniques perquè la població els pogués entendre.

La llengua catalana però encara va haver d'esperar per a poder ser escrita en un document. Als segles IX i X van aparèixer alguns mots arcaics barrejats amb el llatí. No eren textos en català però els autors es veien obligats a emprar-los per la degradació del llatí i per anomenar nous conceptes de l'evolució social, política i econòmica.

No va ser fins a meitat del segle XI que no aparegueren textos íntegrament en català i sense presència del llatí. Aquests textos partanyien al món feudal doncs els documents de l'església s'escriuïen en un perfecte llatí clàssic. Per contra molts nobles dominaven més el català incipient que no pas el llatí i és per aquesta raó que tots els documents es redactaven en la nova llengua.

Els textos més antics pertanyen al 1011

amb el govern del comte Ramon IV i són textos que fan referència a actes de vassallatge. Molts d'aquests textos són del bisbat d'Urgell que és d'on provenen les primeres mostres de català escrit.

A partir del segle XII els textos es van multiplicar i no només per qüestions feudals sinó que ja abarcaven tota mena de documents socials. I és al segle XIII quan l'ús del català es va consolidar per tot el país. Les Homilies d'Organyà, que erròniament es pensava que eren les primeres mostres del català, van ser escrites en aquest segle XIII si bé és molt possible que siguin una traducció d'un text previ en llengua occitana. La seva importància és molt notable perquè és un text literari i no un document de caràcter jurídic.

Greuges de Guitard Isarn, senyor de Caboet, 1080-1095

Escola bressol

El Petit Vailet

**OBERTA LA MATRÍCULA PER
AL CURS 2017 - 2018**

A PARTIR DELS QUATRE MESOS

**ENS AGRADARIA SER L'ESCOLA BRESSOL
DELS VOSTRES FILLS!**

Ventura i Gassol, 29, el Masnou

www.petitvailet.com · 93 555 57 11

Parlem de llibres

Pere Martí i Bertran

Un viatge a Berlín molt especial

Gisela Pou (Castellar del Vallès, 1959) escriptora ben coneguda tant en el camp del guionatge i la literatura, amb obres per a adults i per a infants i joves. L'any 2015 va publicar *La noia de la mitjanit*, una novel·la juvenil guardonada amb un dels premis de la crítica Serra d'Or 2016, amb tota justícia, val a dir-ho, ja que la novel·la és una petita obra mestra en què l'autora mostra el seu domini de la llengua i dels recursos literaris, juntament amb la seva capacitat de crear intriga i d'enganxar els lectors, de qualsevol edat gosaria dir.

Es tracta d'una doble història, fins i tot marcada tipogràficament, que gira al voltant de la protagonista i narradora en primera persona, la Sira Burg i Llach, una adolescent que fa un viatge a Berlín que li canvia la vida: "Fer-se gran no era únicament deixar que passessin els dies, els mesos i els anys. Fer-se gran era aprendre a viure i una sola setmana a Berlín m'havia convertit en una altra persona." (p. 160). La primera història, la que dona títol a l'obra, és la busca, gairebé detectivesca, i amb un final d'allò més inesperat, d'una dona de 95 anys, Gertrud Grass, que l'àvia

de la protagonista havia conegut a les acaballes de la II Guerra Mundial i que havia estat tastadora dels menjars de Hitler. Les vivències de la Gertrud esdevenen un al·legat contra la guerra i tot el que comporta: "La guerra converteix els homes en bèsties." (p. 150), "La guerra era una mà despietada que ho arrabassava tot." (p. 151) I no són només frases que ens poden semblar tòpiques fora de context, no. Són frases contundents que sintetitzen vivències d'allò més doloroses, d'allò més cruels, d'allò més reals en qualsevol escenari bèl·lic. La segona història és de creixement personal, de trobar-se a si mateixa i d'aclarir les relacions amb els éssers més propers i de vegades més desconeguts: la mare, una actriu enamorada de Shakespeare i dedicada completament a la seva feina; l'amiga més amiga, la Daniela, fins que un noi, l'Àlex Giró, s'hi posa entremig; el Nico Vidal, l'amic de la infantesa que retroba precisament en el viatge a Berlín i que l'ajudarà en tants moments durs i de desànim, que li fan donar la raó al pare, que sempre deia: "Quan les coses van malament, encara poden anar pitjor" (p.

130 per exemple). I sí, li van malament les coses, a Berlín, a la Sira, tant que en un moment determinat diu: "Jo m'havia convertit en una experta a col·leccionar desastres." (p. 130). Però se'n sortirà, no cal dir-ho, perquè en la LIJ (Literatura Infantil i Juvenil) sempre hi ha d'haver una sortida, sempre hi ha d'haver una porta oberta. La Gisela Pou la hi obre, però ho fa amb realisme, amb versemblança, sense ensucraments que ens poguessin fer perdre l'interès per l'obra.

La noia de la mitjanit de Gisela Pou. Editorial: Edebé. Col·lecció: "Periscopi", 48 Barcelona, 2015. 163 pàgines

Vivències

Pep Parés

De mica en mica s'omple la pica

L'altre dia exalumnes del col·legi Mixt Ocata del Masnou van organitzar un sopar i ens hi van convidar els professors que encara campem per aquí. Eren la generació del 67, tots feien 50 anys i ho volien celebrar.

Com a professor de català designat per la Generalitat només hi vaig estar un sol curs (1979-80). Després d'aquest parèntesi, vaig tornar a fer teatre professional.

Però havia exercit de mestre de català sis anys abans, mentre estudiava, a

Badalona i a Vallvidrera, gràcies als esforços d'Òmnium Cultural, que ho organitzava i ens abonava un sou. Un exemple més de la tenacitat de la societat civil en defensa de la nostra llengua i cultura.

A l'escola nacional Mixt Ocata entrava en un camp verge. "Tu vas ser el primer professor a qui sentíem parlar català", em comentava una exalumna durant el sopar. Aleshores jo era l'únic mestre de català de tot el col·legi!

Poca cosa podia fer per ensenyar català als més grans si mai no l'havien tocat. Però em vaig esforçar perquè les classes fossin amenes i entre pronoms febles i normes ortogràfiques hi incloïa mim, cançons, l'escenificació d'històries; lectures en veu alta i un conte que m'inventava per al final de la classe i que sempre quedava tallat –oh, casualitat!– en el moment més àlgid... I fins a la classe següent! Tot era entrar amb bon peu en una llengua que mai no havien estudiat.

Tornant a la trobada, abans del sopar vam visitar l'escola tots plegats. Elles i ells, que hi van passar tants cursos, veien més petites les classes, els passadissos, el pati... És ben bé la distorsió dels anys i la mida que prenen les coses quan som petits.

Al mig d'aquella riuada d'alumnes

omplint el passadís del col·legi sentia la succió del temps, 38 anys passats d'una tacada, ara envoltat d'homes i dones amb les vides traçades, un bullir d'èxits i fracassos; d'acceptacions i rebel·lies, d'amors i de morts, també. "Profe, te'n recordes de mi? Era una bona peça, oi? Em vaig trencar el braç saltant per la finestra! Els professors em van suspendre una assignatura i vaig perdre un any! Tampoc no em cal buscar els culpables d'allò, però ho preguntaré als mestres que heu vingut. I saps, profe, als vint i tants anys, descobrí que era dislèxic. Després d'anar a classes especials, el meu repte va ser l'examen dels 25 anys d'entrada a la universitat. Vaig acabar la carrera i un màster. Ara tinc un càrrec de responsabilitat en una gran empresa. Què et sembla?" "Em

sembla fantàstic –li vaig dir–, però potser no demanis gaires explicacions a l'escola ni als profes! En aquell temps no hi havia ni mestres especialistes ni psicòlegs ni pressupost per a res d'extraordinari... I menys en una escola nacional acabada de transferir a la Generalitat!"

Els alumnes inquietos d'aleshores són els inquietos d'ara. Com a tot arreu, sempre hi destaca la minoria que idea, planeja i du a terme els projectes. El sopar està molt ben organitzat. Han escrit un text bonic de remembrança de tot el que havien viscut. I un vídeo de fotografies dels setanta, amb la música adient, és clar. Al final, fotos del clàssic viatge de final d'estudis. Com sol passar, tots se'n riuen de com n'eren de primers, de joves, dels cabells que lluien, de com

vestien...

Els mestres, al cap de taula, fent memòria per endevinar el nom dels alumnes 38 anys més vells. Aquestes trobades ens assenyalen frontalment el pas del temps, sempre referenciat en els altres. "Nosaltres" som aquells que cada dia ens mirem al mirall, per afaitar-nos o per treure'ns les lleganyes, en una evolució física retratada al minut, tènueament perceptible –i acceptada o no– en el camí inexorable a la vellesa. Al final, uns exalumnes se m'acosten, agraiïts, per recordar-me que encara conserven la novel·la que els vaig fer llegir: *De mica en mica s'omple la pica*, de Jaume Fuster. I m'expliquen de què anava. El primer llibre en català de l'escola que havia arribat a les seves mans! Ah, quants bons records!

Nobres

Joan Maresma Duran

Nobres és una petita ciutat coneguda com la capital de la pedra calcària. Dies enrere vam poder tenir la sort de visitar-la. Es troba a l'estat de *Mato Grosso* i arribar fins aquí no és fàcil: no hi ha vol directe des de *Rio* fins a la capital de l'estat, *Cuiabá*, i després és aconsellable llogar un cotxe, ja que el transport públic no funciona gaire bé.

Sóc conscient que alguns –m'hi inclouïm el millor moment de la humanitat, almenys materialment. a sé fins quan durarà, ja que penso que aquest estil de vida va cap a la decadència. De moment, sóc afortunat de poder fer viatges de cap de setmana que, fins no fa gaire temps, eren impensables: viatjar en avió és relativament barat, llogar un cotxe també i encara em puc permetre prendre unes cerveses picant quatre coses. Estic segur que una gran part de la gent del planeta no ho pot fer... És una societat per a pocs...

Nobres és un d'aquells llocs que sembla que no són al mapa... Només hi ha un banc, el mòbil no funciona bé perquè a molts llocs no hi ha senyal i tot sembla estar controlat per unes poques famílies... El que és important, no obs-

tant, és aprofitar el temps, perquè existeixen indrets espectaculars per aquí.

El gran potencial d'aquest petit poble és el turisme. Una font de riquesa recent que lluita entre el fràgil equilibri natural i la cobdícia humana: més turistes vol dir més diners, però també més escombraries, més contaminació, més destrucció d'hàbitat natural...

El primer lloc que vam visitar va ser l'*Aquário Encantado*, que és un dels principals atractius: aigües transparents plenes de peixos com *Dourados*, *Pirapitungas* i *Piaus*, que viuen en aquest paradís i que estan acostumats als humans. Aquest lloc té uns 90 metres quadrats i té forma de piscina gran. El lloc més profund té 6 metres i es pot observar l'aigua que surt d'aquest brollador.

Posteriorment vam anar al *Rio Salobra*, un riu en el qual se segueix el corrent en un recorregut d'un quilòmetre i mig surant acompanyat de bancs de peixos

i envoltat de bosc espès.

A la tarda vam fer el que en diuen *boia-cross*... Baixar un riu en un pneumàtic gros...

La baixada del *Rio Quebó*, d'aigües verdes i tranquil·les, no exigeix gaire. Després de les instruccions vam pujar a la boia i ens vam deixar anar... Un dels moments més esperats és creuar la *Caverna da Cerquinha*, una cova fluvial on no es veu res, però on amb una llanterna és possible veure una munió de ratpenats que ens sobrevola.

El dia va acabar amb una visita a la *Lagoa das Araras*, un lloc pantanós que al capvespre és ple de vida, els ocells i van per passar-hi la nit.

Realment aquest lloc és per tornar-hi...

PD. Atemptat a Barcelona. Avui. Dia en el qual acabo l'article. Què escriure? Som animals de costums i ens acomodem i vivim amb el que és inevitable? Neymar és al PSG... 222 milions. El futbol ja no té cap connexió amb la realitat. Món de bojos.

LA LLEGENDA D'EXCÀLIBUR

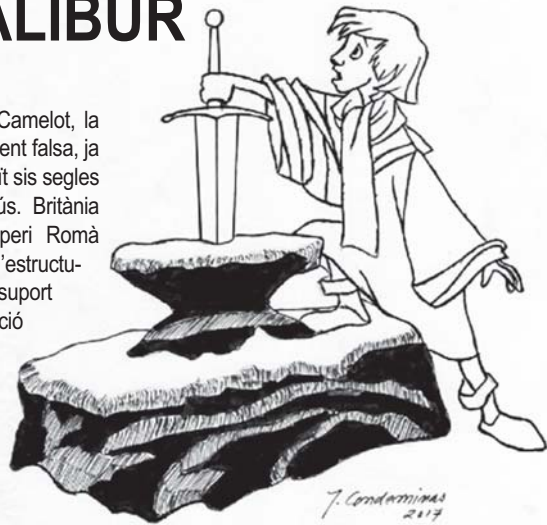
Josep Condeminas

Molt s'ha escrit sobre la famosa espasa *Excàlibur* atribuïda al mític rei Artús de Britània. La veritat, però, és que la seva existència és tan bromosa com l'origen del rei Artús i Camelot. La font més antiga que parla de l'espasa del rei dels Britons es remunta a l'any 1130 del llibre *Reis de Britània*, de Geoffrey de Monmouth. També existeixen diverses teories sobre l'origen del nom de l'arma. Una de les més acceptades és que ve del llatí, *Ex Calce Liberatus*, i que pot traduir-se com *Alliberat de la pedra*. També hi ha diverses versions de com el rei Artús va posseir la mítica espasa. Al morir el rei Uther Pendragon, el mag Merlí va forjar una espasa, *Excàlibur*, i la va clavar en una pedra que hi havia al costat d'una església de Londres. L'escriptor anglès Sir Thomas Malory, però, assegura que l'espasa de la pedra no era *Excàlibur*, ja que Artús la va trencar lluitant contra Sir Pellinore. Es diu que aleshores Merlí va portar Artús fins a un llac màgic on una misteriosa donzella, la *Dama del Llac*, va sorgir de les aigües i va entregar l'espasa al rei Artús, junt amb la beina, que el protegiria de tota ferida.

Tots sabem que les llegendes són principalment per sublimar uns fets o personatges, ja que la realitat acostuma a ser poc emotiva o d'escassa informació, i que cal omplir amb imaginació. Segons la llegenda, Artús va néixer al castell de Tintagel, Cornualla, i que va governar

des de la mítica ciutat de Camelot, la qual cosa sembla ser totalment falsa, ja que el castell va ser construït sis segles més tard de l'època d'Artús. Britània havia format part de l'Imperi Romà durant més de tres segles, i l'estructura de govern depenia del suport militar romà. La desintegració de l'Imperi Romà va sumir inexorablement l'illa en l'anarquia i l'obscurantisme, víctima propícia d'invasions per part de pictes, irlandesos i anglosaxons. El principal dubte sobre l'existència d'Artús és que no ha quedat cap document contemporani del segle V que parli d'ell; però, si és veritat el que assegura el monjo gal·lès Nennio, l'històric Artús va ser un influent líder britó que va derrotar els invasors anglosaxons a la batalla de Badon a final del segle V, després de la definitiva marxa de les últimes legions romanes de Britània.

La literatura i el cinema han presentat Artús com un guerrer de l'Alta Edat Mitjana, en un context de cavalleria i galanteria, quan el més segur és que portava una armadura a l'estil romà, i la seva espasa devia tenir l'aparença de la popular espasa romana *Gladius*. L'allusió més antiga de Camelot com a cort del rei Artús apareix en el poema de Chrétien de Troyes a l'any 1180, i que més tard seria adoptada per molts

escriptors, encara que sense especificar-ne l'emplaçament. Tot indica que a final del segle V les ciutats més importants d'Anglaterra no eren Londres ni Lincoln ni York, sinó Viroconium, que pel seu emplaçament podria ser molt bé la seu del rei Artús, en el suposat que els cabdills residien sempre a la ciutat més important. Avui dia, de Viroconium... Camelot?, només en queden les romàntiques ruïnes d'unes muralles al mig del camp, a vuit quilòmetres al sud-est de Shrewsbury. Nombroses n'han estat les versions cinematogràfiques. La il·lustració d'aquest article pertany a la pel·lícula de dibuixos animats *Merlí, l'encantador*, de Walt Disney.

Fonts consultades: el llibre *En busca del Santo Grial* i Internet

LA RAMBLA DE BARCELONA

Esteve Pujol i Pons

Un text de Lola Anglada i Sarriera (Barcelona 1892-Tiana 1984) en el seu llibre *El més petit de tots*, publicat per la Generalitat de Catalunya l'any 1937. Trobem aquest fragment en el capítol *Els pobles canten*.

M'ha semblat avinent de reproduir-lo perquè sigui un record a les víctimes del dia 17 d'agost pels fets tràgics de la Rambla de Barcelona:

La Rambla dels Ocells és concorreguda i plena [...]. La música parla i el poble la segueix amb el ritme a flor de llavi, i l'endinsa en el seu esperit. Les melodies s'eixamplen per totes les Rambles i

semblen arribar fins a l'estel que brilla en aquest vespre d'hivern. Hom diria que tota la ciutat canta. [...]

Aquesta via sempre atenta a les penes i alegries de la nostra Barcelona inquieta, és tothora plena de brogit, música i festes. La vida l'omple en tots moments. Les Rambles són l'ànima i el cor dels barcelonins; per això hi acudim sempre. I al cor de la ciutat, la "Via sacra" barcelonina, és on el poble ve a riure i a plorar; i és per a aquest cor que guardem totes les festes. En aquestes Rambles, sadollades de llum i de sentors, els ocells hi canten [...].

Arran de sòl

Pledebut

Al meu escrit de juliol us parlava dels diferents enginys que estan de moda, i de la meva dèria, si més no, per estar al dia de què s'hi cou. Ja ho he demostrat en escrits anteriors, especialment quan a ciutat fan aquells grans esdeveniments del ram, on pots veure, i gaudir, de mil i un enginys que abans hauríem qualificat d'impossibles, i segles enrere els seus inventors haurien anat a la foguera.

Bé doncs, ara us vull parlar d'una altra moda, o millor en plural, de dues modes d'aquest estiu que hem patit. Mentre una era per aclarir un lloc, l'altra era perquè el seu entorn agafés el mateix punt de color que la resta de l'espai.

A hores d'ara ja us deureu preguntar per on carai vol anar avui aquest quisso; doncs vull anar per dos fets que s'han posat de moda durant l'estiu i que, segons com es miri, sembla que siguin contraris.

Comencem pel primer, que va sorgir encara durant la primavera, però que ja s'ensumava l'estiu, que és quan els qui volen lluir a les platges ja es comencen a preparar.

Es un tractament corporal que no sé a quin lloc havia d'anar el qui s'ho volgués fer. No sé si a una *estéticienne*, a un servei mèdic o a un tatuador. És l'aclariment del tercer ull (no el de les religions hindús), ja m'enteneu, el del darrere. Es veu que és massa fosc, i s'ha d'aclarir (potser ho fan amb un d'aquells sabons per a rentadores que ho deixen tot ben blanc). Tampoc no sé quina finalitat té per als qui ho han practicat, però per a la majoria, que pel que veig el porteu tapat, no n'hi veig cap. Com no sigui per als qui practiquen el nudisme; tot i amb això, si no és per quan els cau el sabó, no ho entenc. Vaig llegir que deien que era per als qui van amb tanga. Sí, això ja és més entenedor, ja que deu ser que tothom s'hi deu fixar més i, és clar, fa molt lleig ensenyar l'»ullera» com aquell qui té un ull de vellut, o de pa *moreno* com també se'n deia. Bé, ja s'ho faran. De nosaltres els de quatre potes, n'hi ha que l'ensenyen i qui no, segons si som més o menys peluts, i si portem la cua enlaire o tapant el forat.

Anem per la segona moda, o li hauríem de dir segona bogeria, perquè sembla que es tracti d'això. Potser és que no saben com distreure's o tenen poca feina.

La segona consistia en una mena d'andròmina petita, amb dues capçaleres més amples (els més grans recordareu aquells rodets de fil que eren de fusta, doncs com això), que per una molla interior s'anaven eixamplant. I ara em direu quina utilitat té aquesta cosa, doncs tot al revés de l'altra. Si aquella era per fer més clar l'entorn de l'anus, aquesta era per separar les galtes posteriors i així permetre que els raigs de sol arribin al fons, i així pugués lluir una morenor total, fins i tot en aquella canal (que no és pas el del *Midi*).

Tant en una moda com en l'altra, tot era dirigit als darreres. Només falta que s'hi posin un retrovisor per veure si tenen algú a prop i poden tirar-se una gansa sense problemes.

Apa, bup, bup, i que els aprofiti.

La cuina de l'Antònia

El cullerot

Embolcalls

Ingredients:

**3 albergínies llargues, oli d'oliva, 50 gr de pinyons
6 tomàquets secs adobats amb oli, 3 anxoves, un
ramet d'alfàbrega, 10 llesques de pernil, 2 boles de
mozzarella de 125 gr cada una**

1. Tallem les albergínies en làmines ben fines; la pell fosca dels costats ens servirà de decoració. Les pintem amb oli i en una planxa calenta, les marquem uns 3 minuts per cada banda. Les separem.

3. Torrem els pinyons en una paella i els posem al got de la batidora amb els tomàquets secs, les anxoves, mitja cullerada d'oli d'oliva i la majoria de les fulles d'alfàbrega.

4. Ho amanim al nostre gust amb sal i pebre i ho batem fins a obtenir-ne una pasta.

5. Sobre una làmina d'albergínia, n'hi posem una de pernil, vigilant que no sobresurti gaire pels costats. Hi estenem una mica de la pasta que hem fet.

6. Trenquem la mozzarella en petites parts i en posem un tros en cada un dels costats amb una fulla d'alfàbrega. Ho enrotllem i, perquè no s'obri, ho punxem amb un escuradents llarg.

Ja està llest per servir! Bon profit!

el cullerot

El Masnou, Sant Felip, 45 · 93 540 97 41
Badalona, Canonge Baranera, 75 · 93 384 43 51

www.elcullerot.cat

elcullerot@hotmail.com

De tot per a la cuina

Exposicions

Fins al 14/9

EL PROCÉS CREATIU, de Joan Condal

Del 16 del 9 al 19 del 10

ROSALIA RAMENTOL Pintures

Classes de ioga

Els dimarts de les 19.30 a les 21
Aprendreu tècniques de meditació,
respiració i relaxació.

Curs impartit per Ivet Compañó, professora de
Kundalini-ioga.

Cal portar una estoreta (o matalasset),
tovallola, coixí petit, pareo i roba còmoda.

Preu trimestral 80€ socis 70€

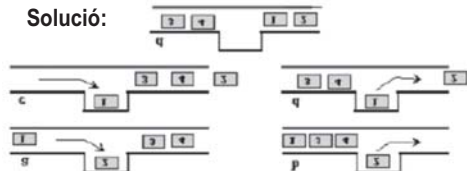
Inscripcions a Gent del Masnou
Tardes laborables, de 6 a 2/4 de 9
Vocalia Recreativa

Més info: ivet@latercerapell.com · 607 74 74 99

L'enigma V.D.R.

Un altre problema d'embús, més real que el de juliol.
Ens trobem en un carrer estret, però de dos sentits. Els cotxes 1 i 2 van cap a la dreta, i els 3 i 4 van cap a l'esquerra. Al mig del carrer hi ha un aparcament per a un cotxe. Com s'ho faran per passar tots els cotxes?

Solució:

VOLS FER TEATRE?

T'agradaria descobrir el que ets capaç
d'expressar amb el teu cos i la teva veu?
Ets dels qui agrada jugar a ser un altre?
NO HO DUBTIS. VINE A GENT DEL MASNOU
I... ACTUA!

Telèfon de contacte: 627 63 00 82 (Oriol Colomer)

In memòriam Gerard Rosés i Rosés 1944-2017

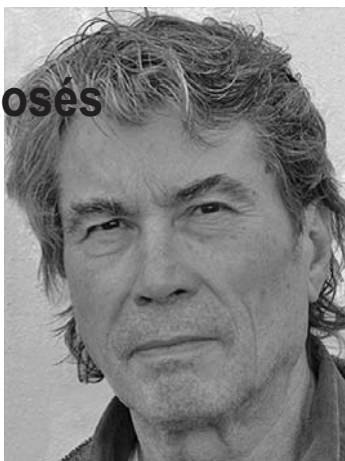
Joan Muray, Vocal de Cultura

Ens ha deixat un masnoví, que, tot i no haver-hi nascut ni mort, ho era per vocació i nissaga familiar, nissaga de capitans de la nostra marina de vela.

Ens ha deixat una persona, educada i culta. Ens ha deixat un amic. Ens ha deixat un artista, un artista de cap a peus.

Un artista d'aquells que deixen petja, no sols per la seva sensibilitat i mestratge, sinó perquè a més ho era amb una singularitat aclaparant, una singularitat d'aquelles que, si veus una obra seva, sigui on sigui, i encara que no estigués signada, sabries que és seva sense cap mena de dubtes. I això pocs artistes tenen la capacitat innata que ell tenia, i sabia plasmar a les seves obres.

El 1980 comença la seva etapa de pintor i creador, després d'uns anys de provar el seu talent al món de la joieria creativa, i el 1984 fa la seva primera exposició, és a la Galeria Almirall, de Barcelona.

Des d'aleshores i fins al seu darrer alè no va parar de fer-ne. Des de la mateixa Barcelona fins a Düsseldorf, des de Girona a Colònia, des de Colòmbia a Granollers, des de Teià a Hamburg, Martaró, Vic, Figueres, París, Cannes, Logronyo, Lleida, Cornellà de Llobregat, Perpinyà, Heidelberg, Nova York, San Francisco, etc. La darrera, feta enguany a Vilassar de Mar, al Museu Monjo.

La seva obra, de colors vius i pinzellada ràpida, reflex de la vida quotidiana. Qualsevol moment era bo per a ell per

deixar plasmada la seva visió de la vida, normalment crítica.

D'aquesta visió tan peculiar, també en poguérem gaudir a la nostra Sala d'Art l'any 2010 amb la magnífica exposició que hi presentà.

Obra que realitzava amb volums, relleus fets de cartó i sobre cartó; una obra que a voltes volia escapar del quadre, com en alguns autoretrats, on té la cama fora de l'obra, com per començar a córrer. Potser el que volia era escapar, sense saber, potser, cap a on.

No tots els artistes són singulars, com ell era o, millor dit, la seva obra, obra que ens acompanyarà sempre, ara que ell ens ha deixat.

Cap a la República

Informació mensual del Procés Constituent
ANC-AI Masnou Decidim · Stb17 · elmasnou@assemblea.cat

Espai publicitari contractat. Gent del Masnou no té cap vincle amb el que s'expressi en aquesta pàgina.

Pere Miret: la República Catalana podrà continuar utilitzant l'euro i també el Banc Central Europeu que no podrà ser vetat per l'Estat espanyol.

El capital estranger no tem Catalunya.

Hard Rock, Amazon o Nestlé han anunciat partides milionàries

Entitats d'immigrants defensen el model de convivència en diversitat:

"Vam escollir aquest país per viure i convida i ens en sentim orgullosos". La Pau és el camí.

Vicenç Partal: La gent, les institucions i els Mossos han fet molt més fort el país

El diari Frankfurter Allgemeine Zeitung, el més influent d'Alemanya, ha manifestat que, amb la desarticulació de grup gihadista, "Catalunya gairebé ha actuat com un Estat independent".

Carles Puigdemont.

Catalunya ha estat, és i serà, terra de pau. La democràcia i els seus valors estan per sobre de la violència. Entre tots doblegarem aquells que intenten confrontar civilitzacions.

Suso de Toro: "Després del referèndum, l'interlocutor serà

Angela Merkel". Rajoy, no pot ser un interlocutor creïble perquè ha ofès reiteradament Catalunya

El diari escocès 'The National' diu que els catalans marxaran d'Espanya "amb o sense consentiment".

Raül Romeva assegura que "el govern català avançarà en l'exercici efectiu de la seva sobirania", ja que "no hi ha hagut veus a Madrid favorables a trobar vies de negociació amb Catalunya".

El govern envia la llei del referèndum a les cancelleries del món.

El Govern avisa Rajoy que ignorarà la suspensió de la llei del referèndum

La Hisenda catalana assumirà la gestió dels impostos cedits a partir de l'1 de setembre

Rull assegura que s'aplicarà la norma per convocar l'1-O encara que el Constitucional la veti

11 de Setembre

ARA

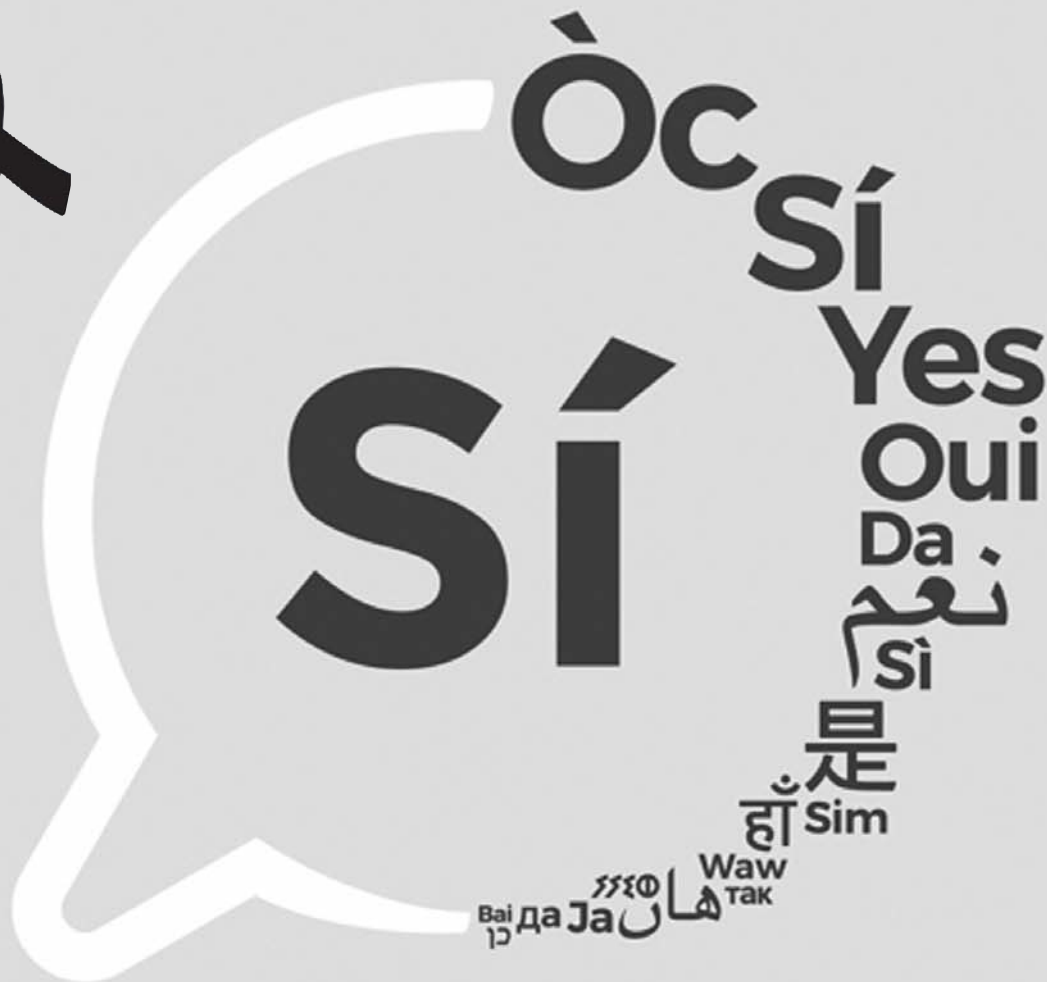

QUE MAI

<<http://www.webdelsi.cat/>>

Penja o renova la teva senyera o estelada. I recorda-ho, no la despengis! Convida la teva gent també a fer-ho.

Totes aquestes notícies les podeu contrastar o ampliar posant el titular de la notícia al buscador de google.

**REFERÈNDUM
ÉS DEMOCRÀCIA**

11S2017 ▶ 1O2017

11 de Setembre de 2017

ara més que mai

Inscriu-t'hi a: si.assemblea.cat